

Oever

Voorjaar 2016

71

Algemene Ledenvergadering op zaterdag 21 mei 2016

Vereniging “De Oeverlanden Blijven!”

De Oeverlanden liggen aan de noordkant van de Nieuwe Meer, ten zuiden van de snelweg A4. Dertig jaar geleden heeft een actiegroep dit unieke natuurgebied behoord voor 'stadsontwikkeling'. De Vereniging "De Oeverlanden Blijven!" (VDOB!) is voortgekomen uit deze actiegroep. Het gebied wordt in samenwerking met de bestuurscommissie Nieuw-West onderhouden door beheervrijwilligers van de VDOB!, die het op traditioneel-ecologische wijze beheren.

Het centrum van de vereniging is het depot, van waaruit de beheervrijwilligers werken; het Natuur- en Milieu Educatiecentrum (NME) De Waterkant, waar de excursies starten; de jeugdnatuurclub Biobende haar activiteiten houdt; en Stichting Veldstudie natuureducatie aan schooljeugd geeft. Het depot is gelegen aan het begin van het Anton Schleperspad, plm. 75 m vanaf de Riekerweg.

U kunt het NME bezoeken tijdens excursies en doorgaans op dinsdag en woensdag tussen 10.00 en 16.00 uur terwijl de beheervrijwilligers er zijn, evenals soms op zondag. Telefoon op het depot: 020-6691963.

De *Oever* verschijnt tweemaal per jaar. Daarnaast komt geregeld een digitale nieuwsbrief uit, met informatie over actuele ontwikkelingen. U kunt deze nieuwsbrief ontvangen door uw e-mailadres door te geven. Op www.oeverlanden.nl en in huis-aan-huisbladen worden onze excursies gepubliceerd.

Nieuwe leden kunnen zich opgeven per post, via de website of per e-mail, en door minimaal €10,- te storten op bankrekening NL47 INGB 0004 0688 09, o.v.v. 'Nieuw lid' en uw naam en adres.

Aan dit nummer werkten mee: Judith Appel, Yigal Boegborn, Hans Bootsma, Rein Cremer, JanKees van Dijk, Sonja Hoekmeijer, Nico Jansen, Ruud Jansen, Hans de Jong, Wichert Stemerink, Liesbeth Stricker, Onno-Sven Tromp, Daphne de Wijs.

Bestuur en medewerkers

Liesbeth Stricker, voorzitter, bestuur@oeverlanden.nl
Daphne de Wijs, vice-voorzitter
Ruud Jansen, penningmeester
Ria Beerlage, ledenadministratie
Nico Jansen, Tello Neckheim, bestuursleden
JanKees van Dijk, publiciteit. Tel: 020-6171915 (tussen 20.00 - 9.00 uur)
Ben Bolscher, webmaster, webmaster@oeverlanden.nl
Onno-Sven Tromp, redacteur, redactie@oeverlanden.nl
Rein Cremer, beheervrijwilligers. Tel: 020-6934480
Sonja Hoekmeijer, jeugdnatuurclub Biobende, natuurclub@oeverlanden.nl
Stichting Veldstudie: coördinator natuureducatie Paul Kamsteeg.
Tel: 034-7342085, natuureducatie@oeverlanden.nl

In dit nummer

- 2** Colofon en inhoud
- 3** Agenda ALV 2016 / Uitslag Quiz
- 4** Notulen ALV 2015
- 6** Jaarverslag bestuur
- 8** Jaarverslag beheervrijwilligers
- 10** Jaarverslag BioBende / Jaarverslag publiciteit
- 11** Jaarverslag bijen / Kwakers en tuteurs
- 12** Financieel jaarverslag
- 14** Wilde marjolein
- 16** Koers 2025
- 17** Interview Rein Cremer
- 19** Activiteiten
- 20** Jaagpad

Druk: De Appelbloesem Pers, Amsterdam, oplage: 950

Foto voorpagina: bijenorthis, *Hans Bootsma*

Algemene Ledenvergadering 2016

Hierbij nodigen wij u uit voor onze Algemene Ledenvergadering, die gehouden zal worden op zaterdag 21 mei 2016. Na de vergadering zal Ed Nieuwenhuis een presentatie geven over spinnen. De middag wordt afgesloten met een hapje en een drankje.

Datum: 21 mei 2016
Plaats: NME-centrum De Waterkant, Anton Schleperspad (in de Oeverlanden)
Tijd: 14.00-15.00 uur
Presentatie spinnen: 15.30-16.30 uur

Agenda:

- Opening en vaststellen agenda
- Bestuursmededelingen
- Ingekomen stukken
- Verslag ALV 16 mei 2015
- Jaarverslag Bestuur
- Jaarverslag Beheervrijwilligers
- Jaarverslag Biobende
- Jaarverslag Publiciteit
- Jaarverslag Bijen
- Jaarrekening 2015
- Verslag kascommissie
- Begroting 2016
- Benoeming nieuwe kascommissie
- Verkiezing bestuursleden

Volgens de statuten treden bestuursleden na drie jaar af en kunnen ze zich weer herkiesbaar stellen. Reglementair treedt Tello Neckheim af als bestuurslid maar is ook weer herkiesbaar. De overige bestuursleden hebben aangegeven er nog zeker een jaar aan toe te willen voegen.

- Sluiting

Uitslag Quiz

In de vorige *Oever* stond een pittige quiz met tien vragen, naar aanleiding van het verschijnen van het jubileumboek *Natuurlijk Noordelijke Oeverlanden*. De antwoorden waren: 1. Pontokaspische vlokreeft (pag. 59), 2. bruin zandoogje (pag. 85), 3. hazenzegge (pag. 42), 4. het moerasbos (pag. 91), 5. 29% (pag. 26), 6. van Amstelland naar Spaarnwoude (pag. 18), 7. de larve van de blauwe breedscheenjuffer (pag. 70), 8. Jaap Borra (pag. 111), 9. quaggamosel (pag. 56), 10. dwergmuis (pag. 96). Er kwam maar liefst één inzending binnen. En die was ook nog eens foutloos. De prijs gaat dus naar: C.L. Rodenburg. Gefeliciteerd! De fles wijn komt uw kant op.

Het jubileumboek is nog steeds voor € 15 te bestellen via onze site www.oeverlanden.nl

Notulen Algemene Ledenvergadering 16 mei 2015

Opening en vaststelling agenda

Aanwezig: vierentwintig leden, onder wie vijf bestuursleden.

Afwezig met bericht: Olga Ruitenbergh en Rein Cremer.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Mededelingen

Door omstandigheden is het bestuur laat met het verstrekken van de jaarcijfers 2014. Deze worden op de vergadering uitgedeeld.

Liesbeth Stricker verzoekt de aanwezigen rekening te houden met de korte tijd die voor de vergadering beschikbaar is. Vanaf 15.00 uur worden meer bezoekers verwacht in verband met de uitreiking van het eerste exemplaar van het jubileumboek.

Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

Notulen ALV's 24 mei 2014, 17 januari 2015 en 8 februari 2015

Joost Nuissl merkt naar aanleiding van het stuk over de ANBI-status op dat er duidelijk over de aftrekbaarheid van een schenking kan worden gesproken.

Nico Jansen geeft aan dat de overgang van het beheer naar het Amsterdamse Bos weer is vertraagd. Waarschijnlijk zal de overdracht begin 2017 aan de orde komen. Dit heeft onder andere te maken met de vestiging van de zigeuners en de komst van een aso-woningen aan de Oude Haagseweg, die strijdig is met het vigerende bestemmingsplan. Met deze toevoegingen wordt het verslag van 24 mei 2014 goedgekeurd. De verslagen van de ALV's over de aanvraag van de ANBI-status worden ongewijzigd goedgekeurd.

ANBI-status

Liesbeth Stricker vertelt hoe de aanvraag tot op heden is verlopen. Naar verwachting wordt uiterlijk 11 juni het definitieve besluit ontvangen. Ruud Jansen vraagt zich af wanneer de ANBI-status ingaat. Hij gaat uit van de aanvraagdatum. In de stukken van de belastingdienst staat vermeld dat de ingangsdatum de eerste januari van het jaar van toekenning van de status is, tenzij je een goede reden kunt aanvoeren om het eerder te laten ingaan. Joost Nuissl complimenteert het bestuur met de volharding ten aanzien van de aanvraag.

Jaarverslag Bestuur

Dit verslag wordt zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.

Jaarverslag Beheervrijwilligers

Er wordt opgemerkt dat het verslag van Rein een goed en prettig leesbaar verslag is. Jammer dat Rein zelf dit compliment niet in ontvangst kan nemen. Er zijn geen andere opmerkingen over het verslag.

Jaarverslag Bijen

Dit jaarverslag wordt positief ontvangen. Er zijn geen vragen of opmerkingen.

Jaarverslag Biobende

Hans Bootsma vraagt zich af of er niet meer groepen opgezet kunnen worden, omdat er vaak een wachtlijst is. Tello Neckheim geeft aan dat het moeilijk is om goede, gecertificeerde leiding te vinden. Een aantal jaren geleden is het geprobeerd, maar helaas is het toen niet gelukt. Voorlopig blijft het dus bij één groep. Zonder verdere opmerkingen wordt het verslag goedgekeurd.

Jaarverslag Publiciteit

Carla Peperkamp meldt dat JanKees van Dijk soms laat gebeld wordt voor informatie.

Gerard Molewijk vraagt zich af waarom het lastig is om de NME-lessen uit te breiden. Paul Kamsteeg legt uit dat er een trouwe aanhang is, maar dat nieuwe scholen moeilijk te vinden zijn, vanwege hoge eisen aan hun programma en het vervoer naar de Oeverlanden. Het programma loopt nu goed, maar in het najaar is uitbreiding mogelijk. De Einsteinschool wordt genoemd als een school in de buurt die nog geen lessen in de Oeverlanden volgt.

Liesbeth meldt dat op verzoek van het Huis van de Wijk Nieuw Sloten alle scholen in deze wijk een jubileumboek ontvangen. Misschien kunnen daarmee nog enkele buurtscholen gewonnen worden voor de lessen.

Jaarrekening 2014

De vergadering krijgt de gelegenheid om de stukken te lezen, omdat deze niet in de *Oever* geplaatst waren. Ria Beerlage begint uit te leggen dat er veel verschillen zijn met de jaarrekening 2013. De uitgaven waren lager door onder meer het niet uitbrengen van een kalender. Er is € 4052 extra geschonken voor het jubileumboek, en in het bedrag van € 10.788 zit een voorschot van € 5000 aan de Appelbloesem Pers. Er wordt geprobeerd kosten te besparen door het boek aan de leden rond te brengen in plaats van te versturen. Het maken van een begroting is niet gelukt vanwege privéomstandigheden.

Er zijn honderd leden geschrappt, omdat ze de laatste vier jaren niet meer betaald hebben. Ruud Jansen vraagt of zij herinneringen hebben gehad. Ria geeft aan dat dit zo is. Ria stelt voor om een PR-offensief te starten, maar JanKees van Dijk is digibet en kan dat niet op zich te nemen. Het voorstel is om toch een Facebook-pagina aan te maken. Ineke Ensing geeft aan dat er misschien een folder gemaakt kan worden over de activiteiten van de vereniging. Kortom, de vereniging zoekt iemand die de PR naar een hoger niveau kan brengen. Carla Peperkamp vraagt waarom er zo'n groot verschil is in materiaalkosten op het terrein. Ria antwoordt dat dit komt door uitgaven aan het infobord, het insectenhotel en het bankje ter herinnering aan oud-bestuurslid Chris Arntzen.

Cees Fisser vraagt waarom er een tekort is van € 7000 en een eigen vermogen van € 21.000. Tello legt uit dat een gezonde vereniging een vermogen nodig heeft van twee jaar contributie. Daardoor is er een tekort.

Verslag kascommissie

Dick van der Horst heeft veel zitten rekenen en heeft geen fouten ontdekt. Hij feliciteert de penningmeester met haar werk. Decharge wordt verleend door de leden van de vergadering.

Begroting 2015

De begroting voor 2015 wordt op de website gezet ter info aan de leden.

Benoeming nieuwe kascommissie

Dick van der Horst en Olga Ruitenbergh vormden de kascommissie. Dick treedt af en Olga blijft aan. Hans Bootsma meldt zich aan als nieuw kascommissielid.

Verkiezing bestuursleden

Liesbeth Stricker treedt reglementair af, maar is herkiesbaar. Per acclamatie wordt zij herkozen. Ruud Jansen heeft zich beschikbaar gesteld als nieuw lid van het bestuur. Ruud stelt zich voor en legt uit dat hij werkt in de financiën, daarvoor belangstelling heeft en met Ria Beerlage zal gaan samenwerken. De vergadering gaat akkoord met de benoeming van Ruud.

Rondvraag

Hans Bootsma wil graag een folder maken voor de vereniging.

Liesbeth Stricker geeft aan dat het dance festival in de Oeverlanden doorgaat, zonder dat er een vergunning is; maar die zou zijn toegezegd. De procedure wordt weer met voeten getreden. Dat is op het conto van de ambtenaren te zetten. Er zijn meerdere zienswijzen ingediend, waarop tot nog toe niet is gereageerd. Dick van der Horst merkt op dat dit de overtreffende trap van slecht bestuur is. Het parkenoverleg is er ook druk mee bezig, maar daar zijn dezelfde verhalen te horen.

Er ontstaat een discussie over het houden van festivals in natuurgebieden en parken. Gerard Molewijk merkt op dat er een nota Groen is samengesteld, met als bedoeling dat alle groengebieden geschikt worden gemaakt voor festivals. D66 drukt een sterke stempel op de besluitvorming. De bestuurscommissie Nieuw-West is gevraagd advies uit te brengen en zal in een brief voorstellen de festivals in bedrijventerrein Westpoort te houden. Maar wethouder Choho heeft daar geen oren naar en zal het voorstel zeker afwijzen. De bodemverdichting is een goed argument om vast te houden. Dick van der Horst vraagt het bestuur na te gaan of er op juridische/procedurele gronden nog meer aan de bel kan worden getrokken. Ruud Jansen geeft aan dat er over deze kwestie ook in het jubileumboek opmerkingen worden gemaakt.

Sluiting

De voorzitter sluit om 15:10 uur de vergadering.

Liesbeth Stricker

Jaarverslag van het bestuur

Voor de komende Algemene Ledenvergadering presenteert het bestuur de werkzaamheden en activiteiten van de afgelopen periode. In dit verslag en de overige verslagen in deze Oever proberen wij de leden en onze subsidiënten te rapporteren over onze activiteiten in het afgelopen jaar en ook inzage te geven in onze plannen voor het komende jaar. Sinds vorig jaar worden het verslag en de jaarcijfers na de ledenvergadering op de website geplaatst.

Algemene Ledenvergadering (ALV)

De ALV 2015 vond plaats op zaterdag 16 mei voorafgaand aan de uitreiking van het eerste exemplaar van ons jubileumboek. In de zittingsperiode 2015-2016 hadden de volgende leden zitting in het bestuur:

- Liesbeth Stricker, voorzitter
- Daphne de Wijs, vice-voorzitter
- Ruud Jansen, penningmeester
- Ria Beerlage, ledenadministratie
- Tello Neckheim, lid
- Nico Jansen, lid

Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergadert eenmaal per zes-acht weken. Deze vergaderingen verlopen altijd in een prettige sfeer. De vergaderingen vinden plaats in De Waterkant. Naast de bestuursvergaderingen komt het bestuur een tweetal keer per jaar bijeen om de *Oever* verzendklaar te maken. JanKees van Dijk (PR), Ben Bolscher (webmaster) en Onno-Sven Tromp (redacteur *Oever*) wonen uit hoofde van hun functie incidenteel de bestuursvergaderingen bij.

Bestuursactiviteiten

In het voorjaar van 2015 is een ANBI-status aangevraagd en verkregen. De belastingdienst heeft deze status met terugwerkende kracht op 1 januari 2015 verleend.

In 2014 bestond de vereniging dertig jaar. Ter gelegenheid daarvan is er een boek verschenen met de titel *Natuurlijk Noordelijke Oeverlanden*, waarin de flora en fauna van de Oeverlanden worden beschreven. Het eerste exemplaar is op 16 mei 2015 op feestelijke wijze overhandigd aan schrijver en natuurliefhebber Abdelkader Benali.

Het bestuur heeft ook in 2015 een bezwaar ingediend tegen het vergunnen van de grootschalige dance festivals op de Oeverlanden. Helaas werden ook in mei 2015 de festivals op het laatste moment vergund, waardoor het indienen van bezwaren eigenlijk zinloos was.

Het Wittewievenveld werd in 2015 bij het festivalterrein betrokken, ondanks een negatief advies van de ecooloog van stadsdeel Nieuw-West. Het flora en faunabestand op dat veld is daardoor in mei 2015 drastisch verwoest en helaas heeft er in de zomer geen herstel plaatsgevonden. Ons bezwaarschrift dat als mosterd na

de maaltijd moest worden ingediend, werd afgewezen omdat de hoorcommissie van mening blijft dat het afgeven van een vergunning kan en dat de dienst Handhaving in de gaten moet houden dat aan de vergunningsvoorwaarden wordt voldaan. Dat er van de voorwaarden wordt afgeweken, is dus geen reden om een vergunning te weigeren.

De aanvragen voor de festivals in 2016 zijn weer ingediend en nu voor drieduizend bezoekers in plaats van de voorheen maximaal toegestane tweeduizend. Wij houden de vinger aan de pols en zijn benieuwd hoe de gemeente Amsterdam reageert, nu de bestuurscommissie Nieuw-West na de festivals van 2015 heeft geadviseerd de aanvragen voor de Oeverlanden niet meer te honoreren.

Vertegenwoordigers van verschillende organisaties die zich inzetten voor het behoud van stedelijk groen hebben zich verenigd in het 'parkenoverleg Amsterdam'. Het parkenoverleg komt regelmatig bijeen voor de uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van groen en natuur in Amsterdam. Ook onze vereniging neemt aan dit overleg deel. Een van de punten die in deze periode worden besproken is de evenementennota die dit jaar aan de gemeenteraad ter goedkeuring wordt voorgelegd. In deze nota wordt geregeld onder welke voorwaarden evenementen in Amsterdam mogen worden georganiseerd. Vertegenwoordigers van het parkenoverleg hebben hierover al een gesprek gehad met de burgemeester.

De overgang van de noordelijke Oeverlanden naar het Amsterdamse Bos is voorlopig in de ijskast gezet. Dit heeft alles te maken met de woningbouwplannen van wethouder Van der Burg. Amsterdam wil tot 2025 50.000 woningen toevoegen aan het huidige bestand. In de nota *Koers 2025* die recent is verschenen, worden ook de Oeverlanden vermeld voor een onderzoek naar mogelijke bouwlocaties. Het ligt in de bedoeling deze nota nog voor de zomer aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen. Samen met tuinvereniging Ons Buiten zullen wij de plannen nauwlettend volgen en indien ze een grote bedreiging vormen voor de Oeverlanden de gemeenteraadsleden tijdig benaderen en tijdens de behandeling in de gemeenteraad ook inspreken. Ook is *Koers 2025* onderwerp van gesprek in het parkenoverleg.

De grond op de landtong voorbij het kunstenaars-complex Nieuw en Meer is deels in bezit van woningbouwvereniging Rochdale. Om de aanschafkosten van deze grond te kunnen terugverdienen wil Rochdale er een hotel bouwen dat strijdig is met het vigerende bestemmingsplan. Het kunstenaarscollectief Nieuw en Meer heeft de bestuurscommissie Nieuw-West en de gemeenteraad een alternatief plan voorgelegd dat meer rekening houdt met het groene karakter van het gebied. Waar nodig zullen wij de plannen van het kunstenaarscollectief steunen.

Financiën

Voor het jaar 2015 heeft het stadsdeel Nieuw-West onze subsidie met 12% verhoogd. Dat was ook wel nodig, want de laatste jaren kwamen we met de toegekende subsidie niet uit voor de kosten van het beheer. We zijn natuurlijk blij met deze verhoging en ook met de snelheid waarmee het geld onze kant op is gekomen. Ruud Jansen heeft na de ledenvergadering van 2015 het stokje van Ria Beerlage als penningmeester overgenomen. In deze *Oever* treft u het eerste financiële jaarverslag van de hand van Ruud aan. Daarnaast treft u de begroting 2016 aan.

Ledenbestand

De terugloop in ledenaantal is in 2015 tot stilstand gekomen. Het huidige aantal leden ligt rond de 750.

Beheer

Het beheer was in 2015 weer in handen van de vrijwilligers onder leiding van Rein Cremer en zzp'ster Carla Peperkamp, die weer voor de onmisbare ondersteuning en (bege-)leiding zorgde.

De volgende activiteiten zijn uitgevoerd:

- knotten van wilgen;
- onderhoud oeverbeschoeiing met behulp van wilgentenen;
- aanleg van takkenrillen (onder andere met wilgentenen), tegen betreding door honden en Schotse hooglanders, en ten behoeve van broedvogels;
- terugzetten van wilgenopslag in de rietmoerasgedeelten;
- bosrandbeheer;
- (relatief grootschalig) maaibeheer op de vele open veldjes en langs taluds;
- (relatief kleinschalig) maaibeheer op locaties met zeldzame en/of kwetsbare plantensoorten;
- onderhoud en beheer van de heemtuin en de vijver bij het NME-centrum;
- inventarisatie en monitoring, met de nadruk op planten en dagvlinders;
- onderhoud langs voetpaden, fietspad en ruiterspad, bijvoorbeeld tegen overhangende takken;
- opruimen, waar noodzakelijk, van door stormen omgevallen bomen;
- (mede)organisatie van de landelijke natuurwerkdag; overleg, gebiedsinspecties en gereedschapsonderhoud.

In totaal waren de beheervrijwilligers in 2015 zo'n 2700 uur aanwezig in het gebied. Dat is wat minder dan in 2014, omdat er afgelopen jaar minder vrijwilligers beschikbaar waren. Inmiddels zijn er weer meer vrijwilligers, dus de verwachting is dat in 2016 het aantal gewerkte uren hoger zal liggen. Een jaarverslag van de hand van Rein Cremer treft u elders in deze *Oever* aan.

BioBende

De natuurclub BioBende voor kinderen in de leeftijd van zes tot twaalf jaar blijft succesvol. Ook in 2015 is de club acht keer bijeengekomen, om onder leiding van Sonja Hoekmeijer en Judith Appel de natuur in te trekken en aan het eind van de ochtend zelf brood te bakken. Helaas hebben enkele ouders de (kleine) bijdrage die daarvoor wordt gevraagd nog niet betaald. De penningmeester probeert deze bijdrage alsnog binnen te halen. Een verslag van de activiteiten van deze club is te lezen in deze *Oever*.

Excursies

In 2015 heeft de vereniging veertien excursies georganiseerd. De excursies vonden plaats in het weekend. Als in eerdere jaren werden vooral de excursies Planten, Waterdieren en Paddenstoelen druk bezocht. De groep voor de planten was zo groot (meer dan dertig deelnemers), dat besloten werd deze excursie in 2015 meerdere malen te organiseren.

De landelijke natuurwerkdag op de eerste zaterdag van november werd ook in 2015 druk bezocht. De begeleiders meegerekend waren er dertig vrijwilligers, die tussen 11 en 16 uur de handen flink uit de mouwen staken. Ook werd er weer een pauze ingelast voor een gezamenlijke lunch.

Educatie

Onze vereniging heeft ook het afgelopen jaar weer samengewerkt met de Stichting Veldstudie om de natuur- en milieueducatielessen aan Amsterdamse scholen tot een succes te maken. Namens de Stichting Veldstudie was Paul Kamsteeg, de opvolger van David Geurds, de contactpersoon voor de scholen en hij organiseerde ook de lessen. JanKees van Dijk was verantwoordelijk voor de voorbereidingen.

In 2015 hebben twaalf verschillende scholen uit de stadsdelen Nieuw-West en Zuid aan de lessen deelgenomen. In totaal besloegen de lessen 57 dagdelen en waren er 854 leerlingen bij betrokken.

Namens het bestuur,

Liesbeth Stricker

Aan de slag | Foto: Yigal Boegborn

Jaarverslag van de beheervrijwilligers

Sin en wille kinne folle tille. Dat is een Fries spreekwoord dat er, vrij vertaald, op neerkomt dat je met zin en plezier veel kunt presteren. Dat zou best het motto kunnen zijn van de vrijwilligersgroep. Met zin en plezier bereiken we veel, zo in de loop van een jaar.

Dank

Normaal gesproken staan er aan het eind van dit verslag de nodige dankbetuigingen, maar daar wil ik nu eens mee beginnen. Ik wil graag mijn medevrijwilligers in het zonnetje zetten. De aanleiding is dat mij is verteld dat dit zo ongeveer het vijfentwintigste jaar is dat ik in de Oeverlanden werk. Dat zal wel ongeveer kloppen.

In de loop van die vijfentwintig jaar heb ik heel wat vrijwilligers voorbij zien komen. Sommigen horen al jaren bij het meubilair, anderen hielden het om velerlei redenen wat korter uit. Maar zeker is dat ik het zonder zoveel enthousiaste en hardwerkende collega's, met alle variatie in personen en hoogte- en dieptepunten qua aantallen, geen vijfentwintig jaar zou hebben uitgehouden. In de loop der jaren was er zoveel sfeer, gezelligheid en vaak saamhorigheid, iets waar je als groep ook in moet investeren. Op z'n Fries: *dy't net donget, dy't net ponget*. Collega's: *tige tank!*

Werkzaamheden

Over tot de orde van de dag, het echte jaaroverzicht. De trouwe lezer is er aan gewend dat ons werk veel van hetzelfde is, in belangrijke mate door de seizoenen bepaald. We maaien en knotten, houden wegen en paden vrij, herstellen paden, bouwen takkenrillen, houden de

heemtuin en de vijver bij. Ook werd er een insectenhotel gemaakt, we inventariseren en monitoren, we verzamelen zwerfvuil, we houden onze kachel brandende, et cetera. Waarbij overigens altijd geldt: *as it net kin sa't it moat, dan moat it mar sa't kin*.

Bijzonder werk

Dan nu aandacht voor zaken die buiten het gewone ritme vallen. Om te beginnen de ellende op het Witte-wievenveld (voor wie de naam niet kennen: dat is het veld in het westen van de Oeverlanden, met de witte-bollensculptuur). Het is een vrij open en qua vegetatie schraal veldje, waarbij de open stukken geschikt zijn voor bijvoorbeeld insecten die open bodem nodig hebben, zoals 'grondbroedende' bijen. Tijdens het dance festival van 2015 is dit veldje, met goedkeuring van het stadsdeel, gebruikt als toegang en fietsenstalling. Met als gevolg dat een groot deel van de vegetatie, onder andere een prachtig veld vol grote ratelaar, geheel naar de ratsmodee is geholpen. In eerdere jaren wat dit veld (9/111, in onze code) een hotspot qua vlinders als het hooibeestje en het zwartsprietdikkopje, waarvan de rupsen op grassen zijn aangewezen. Onnodig te zeggen dat die soorten in 2015 ter plekke niet meer zijn waargenomen. Ook voor veel andere vlindersoorten waren de waarnemingen

veel armoediger dan gewoonlijk. *As dwaan net doocht, is litten better*, en daar valt veel voor te zeggen.

Verder was opvallend dat we getroffen werden door twee heftige stormen, die een flinke impact hadden. Bij de eerste storm in maart kwam er een tragisch einde aan het leven van een van 'onze' koeien. Bij de tweede storm, eind juli, gingen er weer heel wat bomen tegen de vlakte. Dat betekende veel extra werk, juist in het maaiseizoen. Meest spectaculair was de val van een oude, beeldbepalende populier langs het Anton Schleperspad. Niet altijd even mooi om te zien, maar met de imposante wortelkruit wel een prachtig monument van natuurgeweld, door voorbijgangers nogal eens gebruikt voor een fotoshoot. Het leek ons beheervrijwilligers een goed idee om het geheel voorlopig te laten liggen, nieuwsgierig naar hoe het zich zou ontwikkelen. Helaas heeft een hogere macht, het bestuur, anders besloten, en is de wortelkruit verplaatst naar een nauwelijks slechter denkbare plek. Wat echt rommel is, is voor ons blijven liggen.

Wat wel en opnieuw een succes was, was de landelijke natuurwerkdag, traditioneel op de eerste zaterdag van november. Veel 'externe' vrijwilligers hebben die dag samen weer enorm veel werk verzet.

Planten

Wat hier ook niet mag ontbreken, is het wel en wee van een aantal soorten planten en dieren. Wat de planten betreft: vorig jaar werd het hondskruid ontdekt, een relatief zeldzame orchidee. We hopen dat die zich zal handhaven, en liever nog: zich zal uitbreiden. Van de bijenorchis, die bij ons toch vrij zeldzaam is en in het verleden diverse keren door plantenrovers is uitgestoken, werd een nieuwe groeiplaats ontdekt, met aardig wat exemplaren. Over de plaagplanten, zoals de Japanse duizendknoop, heb ik vorig jaar uitgebreid geschreven, we blijven ermee bezig. *De striid gijt troch*.

Vlinders

Wat de vlinders betreft, handhaaft zich het patroon van de afgelopen jaren, zowel langs de vaste tel-route als in de rest van het gebied. Er zijn de zeer algemene soorten (de witjes, het bruin zandooogje), de iets minder talrijke (bont zandooogje, atalanta en dergelijke), en de

vrij zeldzame (kleine vuurvlieder, kleine vos), die je ook wel eens een jaar niet ziet. Over het geheel blijven de waarnemingen vrij stabiel.

Vogels

Ten slotte de vogels. Je komt van alles tegen: de dodaars, soms een sperwer, geregeld wordt de ijsvogel waargenomen, een enkele waterral, en nog veel meer. Een vogel die in 2015 niet meer werd gezien is de fazant, al jaren gestaag achteruitgaand. Mogelijk komt het door de Schotse hooglanders, mogelijk ook door de honden die worden uitgelaten. Wat dat laatste betreft, zouden we het op prijs stellen als er tijdens het broedseizoen een aanlijngebod kwam.

En dan de nachtegaal. Zeker zijn we van vier territoria, eerder waren het minimaal vijf. Het zouden er nog steeds vijf of zes kunnen zijn, maar de strenge criteria die we hanteren, laten niet toe dat we er zeker van zijn. Ook omdat er in 2015 door omstandigheden minder waarnemingen zijn gedaan. Sombler zijn we over de nachtegelen bij het Wittewievenveld en nabij paviljoen Aquarius. Dat gebied was normaal goed voor enkele territoria, nu alleen voor enkele onzekere waarnemingen. Dat is mogelijk het gevolg van de festivals die daar de afgelopen jaren zijn gehouden.

Nog meer dank

Traditioneel ook aan het eind nog wat dankzeggingen. Eerst nog even de medevrijwilligers: samen hebben we in 2015 zo'n 2700 uur gewerkt, iets minder dan in 2014, maar nog steeds flink veel. Ik ben er ook blij mee dat velen *foar de kofje net eamelje* als principe hebben.

Dank ook aan de diverse mensen van de diensten Handhaving en Groen van het stadsdeel. Er viel vrijwel altijd een beroep op hen te doen en de samenwerking verloopt doorgaans prettig. Dank ook aan Landschap Noord-Holland voor het ter beschikking stellen van gereedschap, cursussen en adviezen wanneer nodig. Ten slotte dank aan Carla Peperkamp, ons juffertje-in-het-groen en natuur-zzp-ster, die weer voor de onmisbare (bege)leiding zorgde.

Sa, en no earst in Bavaria (Malt).

Rein Cremer

Jaarverslag BioBende

De natuurclub BioBende is weer begonnen en we gaan er met een heleboel nieuwe kinderen een leuk jaar van maken. Ook het afgelopen jaar hadden we een gezellige groep en we hebben allerlei activiteiten gedaan. We zijn op waterdieren- en vogelexcursie gegaan, hebben insecten gevangen met een vlindernet en zijn ook weer erg creatief geweest. We hebben een les 'wilde planten determineren' gehad en we hebben deze planten mooi nagetekend. In de herfst hebben we de laatste bloemen gezocht en gedroogd om er een herbarium van te maken. Tevens hebben we aan het einde van het seizoen de vogels een beetje geholpen door vogelvoer te maken.

Nieuw was het maken van vlierbessensap en wilde-paddenstoelensoep. Dit jaar wil ik graag vlierbloesem-pannenkoekjes bakken boven het vuur en natuurlijk ook weer de brandnetelsoep maken. Het begint erop te lijken dat we steeds meer de culinaire kant van de natuur ontdekken.

Het fijnste van de dagen dat we met de BioBende op de Oeverlanden zijn, is voor mij dat we ongedwongen kunnen genieten van de mooie plek. En dat het natuurlijk net even anders voelt voor de kinderen dan naar school gaan, terwijl ze wel heel veel leren over de natuur!

Sonja Hoekmeijer en Judith Appel

Recept vlierbessenlimonade

Vlierbessensap is erg gezond. Het helpt tegen keelpijn, verkoudheid en koorts bij griep. Je moet de bessen wel op het juiste moment plukken, als ze goed rijp zijn. Met dit recept maak je ruim een liter limonade. Het leukste was dat de kinderen deze vlierbessenlimonade een stuk lekkerder vonden dan de limonade die ik anders meeneem.

Nodig:

- 150 gr. vlierbessen
- honing
- 650 ml water

Knip de vlierbessen met een schaar van de trossen. Zorg ervoor dat er zo min mogelijk takjes aan de bessen blijven zitten. Je kunt de bessen ook met een vork rissen, maar dat is veel werk en eigenlijk niet nodig. Gewoon zo veel mogelijk takjes wegknippen. Kook de bessen samen met een paar schepjes honing en het water op een laag vuur, ongeveer twintig minuten. Alle bessen moeten opengebarsten zijn, zodat al het sap eruit is. Stamp de bessen fijn met een aardappel-stamper, om ervoor te zorgen dat al het sap vrijkomt. Hierna zeef je de bessen door een keukenzeef. Warm het sap nu nog een keer op, tot het net niet kookt, en laat het afkoelen. Dan natuurlijk verdunnen met water; het is limonade.

Jaarverslag publiciteit

Er is alweer een jaar verstreken. Met de scholen die in de Oeverlanden biologielessen krijgen, gaat het goed. Er zijn het afgelopen jaar weer veel kinderen bij ons langs geweest. Ook vierden we verschillende kinderverjaardagfeestjes en wisten toeristen uit landen als Zweden, Noorwegen en Japan in het weekend ons NME-centrum te vinden. En ik heb de afgelopen tijd zo'n dertig nieuwe leden geworven. Dat is natuurlijk bruto, want door verhuizingen en overlijdens is het aantal leden ongeveer gelijk gebleven. De bedreigingen voor de Oeverlanden nemen helaas weer toe: het bouwen van een hotel, woningbouw, popfestivals. We blijven alert. Verder heb ik me erg druk gemaakt over de kwestie van de omgevallen populier langs het Anton Schleperspad en de notenboom die daarvoor in de plaats is gekomen. Meer daarover op de Algemene Ledenvergadering.

Ander nieuws. Dit jaar is het vijftiende jaar geleden dat ik als vrijwilliger bij de Oeverlanden kwam werken. Dat wil ik graag vieren, als mijn gezondheid het toelaat, in juni, juli of augustus. Ik heb er natuurlijk wel hulp bij nodig, aangezien ik geen auto heb. Mijn telefoonnummer staat op pagina 2 van deze *Oever*. Nog even een paar getallen die een indruk geven van mijn werkzaamheden in de afgelopen vijftiende jaar: ruim 500 nieuwe leden geworven, 20.000 kinderen op bezoek gehad, 5000 liter brandnetelthee gezet, 4000 kilo brooddeeg gemaakt.

JanKees van Dijk

Brandnetelthee | Foto: Hans Bootsma

Jaarverslag bijen

Een echt jaarverslag schrijven is lastig, omdat bijen, en dus ook de imkers, elk jaar hetzelfde ritme volgen. Meestal bespreken we een onderdeel uit het vaste patroon van het bijenjaar. De bijen zijn inmiddels uit de winterrust. Als de zon op de kasten staat, vliegen er op mooie dagen enkele dapperen naar buiten, op zoek naar vroege lentebloemen, voor een eerste teug verse nectar. Of om te poepen.

Poep

Bijen zijn schone dieren en ontlasten zich niet in het nest. Ook niet in de winter. Als het te koud is om te vliegen, houden ze gewoon alles op. Dat kan in de winter heel wat ongemak betekenen, want ze moeten wel flink eten om op temperatuur te blijven. Als het te ongemakkelijk wordt, ondernemen ze, zodra het weer het toelaat, massaal een zogenaamde reinigingsvlucht. Mocht je dan net je schone was buiten hebben hangen, dan zul je verbaasd zijn over hoeveel zo'n beestje kan produceren.

Vliegseizoen

De volken op de Oeverlanden hebben zich deze winter goed gehouden. We hebben op dit moment zes actieve volken, maar het vliegseizoen is nog niet begonnen. Nog even wachten, en dat is elk jaar weer spannend. Eerst hadden we een warme winter, waarin de bijen waarschijnlijk niet volledig in rust zijn gegaan. Dan gebruiken ze meer energie en eten ze dus meer. Zijn ze misschien te snel door hun wintervoorraad heen geraakt? En in maart hadden we een koud voorjaar, waardoor ze nog niet uit konden vliegen. Maar dat ideale jaar uit de boekjes, met vrieskou in de winter en een idyllisch voorjaar, zal wel zelden of nooit voorkomen. En toch komen de beestjes er elk jaar weer doorheen.

Hans de Jong en Wichert Stemerding

Kwakers en tuters achter de vlinderburcht

Niet iedereen weet dat achter de vlinderburcht bij NME-centrum De Waterkant zes bijenvolken leven. Ruim tien jaar geleden trof imker Hans de Jong op die plek een aantal verwaarloosde bijenkasten aan. Sindsdien zorgt hij voor de bijen, de eerste jaren samen met Niek van Dijk, nu met hulp van Wichert Stemerding. Tijd voor een gesprek met Hans.

Winter en voorjaar

Wat moet je allemaal doen om de bijen tevreden te houden? In de winter niets. Bijengepakt in de kast houden ze elkaar warm, dan moet je ze niet storen.

In het vroege voorjaar is al enige activiteit waar te nemen rond de kasten. We zien bijen met stuifmeel aan de poten. In de zwermtijd, begin mei, komen er moerdoppen. Dat zijn pindagrote cellen in de bijenkasten. Daar zitten rijpe nieuwe koninginnen in en die beginnen te 'kwaken'. De oude koningin kan dan met een groot deel van het volk verdwijnen, de voorzwerf. Als er een nieuwe koningin uit de cel komt, klinkt dat als 'tuten'. Het is een teken voor de rest om te blijven wachten tot de tuter weg is.

Zo krijg je een eerste, tweede, derde et cetera-zwerf. Kunstzwerfmen worden door de imker gemaakt om zwerfmen te voorkomen, met de oude of een rijpe nieuwe koningin en een deel van het volk, in een nieuw kastje. Het volk denkt dan dat er gezwermd is, als de imker overtollige kwakers tenminste verwijdt of het onderling laat uitvechten.

Zomer en najaar

In de zomer loopt alles als het goed is vanzelf. Er is voldoende voedsel voor alle bijen, dat is de honing, en het stuifmeel vormt hun 'eiwit'. De manier waarop bijen met elkaar communiceren over bloemen is fascinerend. Zo vertellen ze als ze thuiskomen met de kwispeldans precies waar iets te halen valt, wat het is, hoeveel, van welke kwaliteit - bijvoorbeeld door wat te laten proeven - en vooral in welke richting de andere bijen het moeten zoeken en hoe ver. Wonderlijk! En hoe zijn wij mensen daar dan weer achter gekomen?

De honingraat ziet er zomers aantrekkelijk en erg smakelijk uit: rood, wit, blauw, paars, bruin, oranje, al naar gelang de bloemen waarvan het stuifmeel verzameld wordt. Stuifmeel, opgeslagen of uit de honing, kun je ook determineren onder de microscoop. Voor Hans en Wichert is dat tot nu toe bij een voornemen gebleven. Regelmatig is het in het voor- en najaar nodig om de varroamijt te bestrijden. Het is niet zo'n grote klus, maar wel belangrijk om uit te voeren. Het moet steeds twee keer gebeuren, met een week ertussen, omdat een deel van de mijten bij de bijenlarven in gesloten cellen zit.

Andere werkzaamheden in het najaar zijn: het voeren voor de winter. We pakken de bijen hun honing af en geven ze in het najaar suiker terug om de winter door te komen. En het slingeren van de honing, als Hans en Wichert zouden beschikken over een slinger...

Eerbied

De bijen vliegen van de kasten naar boven over de vlinderburcht. De mens moet zich op dit plekje, dat hij/zij deelt met de bijen, aanpassen door gebukt onder de bijen door te lopen. Met gepaste eerbied.

Ik ben onder de indruk van Hans' kennis van het bijenleven. Hij voelt zich heel verantwoordelijk voor het welzijn van deze diertjes en scheidt er genoeg in om de omstandigheden voor hen optimaal te maken. Hij vindt het prettig dat hij dit kan delen met Wichert.

Daphne de Wijs

Resultaten 2015

(onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene Ledenvergadering op 21 mei 2016)

Inkomsten	Begroting 2015	Inkomsten 2015	Begroting 2016
Contributies/donaties/giften	12.500	15.042	13.000
Verkoop boeken etc.	400	984	400
Subsidie terreinonderhoud Nieuw-West	5.000	5.600	6.100
Subsidies jubileumboek		3.000	
Natuurclub bijdragen	450	122	400
Rente	300	284	200
Excursies/divers	300	171	200
Totaal inkomsten	18.950	25.202	20.300
Uitgaven	Begroting 2015	Uitgaven 2015	Begroting 2016
Bestuur, uitgeverij			
Bureaunkosten + P.R.+ bijeenkomsten	700	895	1.200
Bankkosten	300	307	300
Notaris		363	
Oever/kalender/porto	10.000	7.543	10.000
Jubileumboek	7.500	9.087	
Totaal bestuur, uitgeverij	18.500	18.196	11.500
Terreinonderhoud			
Inrichting depot	250		
Vergoeding vrijwilligers	5.750	4.440	5.200
Verzorging		342	350
Materiaalkosten	500	541	800
Terreinwerkzaamheden			1.000
Abonn/lidm/cursussen	150	125	100
Totaal terreinonderhoud	6.650	5.448	7.450
Educatie			
Begeleiding scholen	350	739	750
Natuurclub & excursies	350	263	600
Totaal educatie	700	1.002	1.350
Totale kosten	25.850	24.646	20.300
Voordelig saldo		556	
Totaal uitgaven	25.850	25.202	20.300

BALANS per 31-12-2014			
Activa		Passiva	
Zak.rekening ING bank	5.088	Oase-project	2.767
ASN Sparen Zakelijk	19.191	Vrije reserve	21.512
	24.279	Eigen vermogen	24.279

BALANS per 31-12-2015			
Activa		Passiva	
Zak.rekening ING bank	4.191	Vrije reserve	24.836
ASN zakelijke spaarrekening	20.643	Eigen vermogen	24.835
	24.835		

Vermogensvergelijking	
Vermogen 31-12-2014	24.279
Saldo	556
Vermogen 31-12-2015	24.835

Toelichting voorlopige jaarrekening 2015*

Het jaar 2015 is geëindigd met een positief resultaat van € 556,-. Wel is er sprake van circa € 1.800,- aan overlopende kosten (onder andere porto) die pas in 2016 zijn betaald. Het blijft bijzonder dat het resultaat positief uitvalt. Een jaar geleden verwachtte de penningmeester nog dat de financiële reserve zou afnemen vanwege het jubileumboek. En dat is niet gebeurd vanwege extra opbrengsten.

Opbrengsten

Er is voor € 3.000,- aan subsidies binnenkomen voor het jubileumboek. Naast de jaarlijkse subsidie voor het terreinonderhoud van stadsdeel Nieuw-West (€ 5.600,-). Veel leden toonden hun betrokkenheid en dankbaarheid voor het jubileumboek en kalender door extra giften/donaties te doen. Niet eerder kwam er € 15.000,- aan donaties in één kalenderjaar binnen.

Kosten

De uitgaven van de vereniging bedragen in het verslagjaar twee derde van de kosten. Voor het jubileumboek zijn de kosten voor het grootste deel in 2015 gemaakt

(€ 9.087,-) en voor een kleiner deel in 2014 (circa € 5.000,-). Ook is er eind 2015 een kalender voor de leden gedrukt en verzonden en is er twee keer een *Oever* uitgebracht. Voor het wijzigen van de statuten zijn er notariskosten gemaakt. Na deze actie is de ANBI-status verkregen met ingang van januari 2015.

Dank

Onze dank gaat uit naar de vele leden die royaal hebben gedoneerd. Wij danken het Huis van de Wijk Nieuw Sloten en de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting voor de fraaie subsidies voor het jubileumboek (€ 1.000,- en € 2.000,-). En niet te vergeten Ria Beerlage, die tot mei 2015 onze penningmeester is geweest en nog steeds actief is voor de vereniging.

Begroting

Naast de cijfers over 2015 staat de begroting over 2016. De begroting is sluitend en door het bestuur vastgesteld.

*De jaarrekening zal worden gecontroleerd door de kascommissie 2015. De commissie brengt verslag uit op de jaarvergadering.

Ruud Jansen, penningmeester

Wilde marjolein | Foto: Hans Bootsma

Bruin zandoogje | Foto: Hans Bootsma

Wilde marjolein, een geweldige vlindertrekker

Over de volle lengte van de Oeverlanden zijn er groeiplekken van wilde marjolein (*Origanum vulgare*) aan te treffen. Ze raakt vanaf begin juli in volle bloei en zorgt met haar vele roze getinte bloempjes voor een zomerse sfeer.

Voorkomen

Hoe de soort in de Oeverlanden terecht is gekomen is onduidelijk, want van nature komt ze in deze streken niet voor. Mogelijk is ze meegekomen met zaadmengsels die gebruikt zijn bij de aanleg van de recreatiezone in het westelijk deel. Maar ze kan ook verwilderd zijn uit cultuur, want wilde marjolein verwildert hier en daar in stedelijke gebieden. De plant is in Zuid-Limburg vrij algemeen en komt ook voor in het rivierengebied, met name in het oostelijke deel, en verder op de Zeeuwse bloemdijken.

Vlinders

Als het milieu eenmaal geschikt is, zaait ze zich vrij gemakkelijk uit. En dat milieu is in de Oeverlanden zeker te vinden: min of meer droge plekken, kalkrijk, niet al te voedselarm zand, terwijl het op allerlei plekken aanwezig is in de bodem zal helpen. De soort is zelfs als kalkindicator te beschouwen. We mogen er zeker blij mee zijn, want de plant is een geweldige vlindertrekker.

Als je zo half juli achter de grondwal langs het Anton Schleperspad zo'n tweehonderd meter ten westen van de ingang van het depot gaat kijken, dan kun je erop rekenen dat je een bijna mediterraan gevoel ondergaat, doordat er een wolk met tientallen bruine zandoogjes opvliegt. Ook andere vlinders zijn op deze beschutte

Bloem |
Bron: www.wilde-planten.nl

plek in lagere aantallen te vinden, zoals kleine vuurvliinder, landkaartje, dagpauwoog en diverse witjes.

Niet maaien

Helaas loopt de populatie aan het oostelijke uiteinde bij de Schinkelsluizen terug; regelmatig wordt dit stukje opgebroken ten behoeve van kabelaanleg. Ook heb ik er weleens een door het stadsdeel ingehuurd bedrijf met een enorme zuigmaaimachine aan het werk gezien, op een hele verkeerde plek en dan ook nog eens op een verkeerd tijdstip. Want wilde marjolein houdt er niet van in het volle seizoen gemaaid te worden. Op een aantal plekken waar dat niet gebeurt, breidt de soort zich dan ook uit, zoals rond het Hondenbaaitje, bij de overgang tussen het kerngebied en de recreatiezone. Ook in het meest westelijk gelegen deel, achter het recreatiegebied, komt de plant op enkele plekken voor.

Smaak

Marjolein is geen plant voor gemaaid hooiland; toch kan men de soort wel in grazige vegetaties zien, namelijk daar waar deze begraasd wordt. De plant heeft een dusdanig sterke smaak dat zelfs geiten, die vrijwel alles eten, dit kruid mijden. Laat staan dat de Schotse hooglanders in ons gebied eraan zullen knab-

Klein geaderd witje | Foto: Hans Bootsma

Kleine vuurvliinder | Foto: Hans Bootsma

belen. De plant is goed als kruid te gebruiken. Fijnproevers zullen het misschien te sterk vinden en de voorkeur geven aan de fijnere eenjarige, niet-inheemse soort, maar veel verschil is er niet. Het past goed bij pizza's, tomatensaus en sommige salades.

Medicijn

Zoals wel meer kruiden met een mediterrane inslag behoort marjolein tot de familie der lipbloemigen, en bevat veel etherische oliën. Het wordt al eeuwen gebruikt voor spijsverterings-, luchtwegproblemen en ontstekingen. Modern laboratoriumonderzoek heeft de antibiotische, antivirale en schimmelwerende eigenschappen bevestigd.

Maaien

Vanaf de eerste helft van oktober is de plant te maaien. Als het noodzakelijk is een grazige vegetatie eerder te maaien, dan dient marjolein gespaard te worden. Dat heeft iets van een kunstgreep, maar gefaseerd maaien is altijd goed voor het insectenleven.

De plant is eerder te zien als een plant voor lichte ruigten en boszomen. Hoewel ze van warmte houdt, hoeft ze niet helemaal in de volle zon te staan. Dergelijke vegetaties zouden eens in de twee à drie jaar laat in het seizoen ge-

maaid moeten worden. Op die manier is het mogelijk de plant zich te laten uitbreiden. Wie weet gaan de Oeverlanden voor deze soort in de toekomst een waar bastion aan de zuidwestflank van Amsterdam vormen. Flinke hoeveelheden verhogen de waarde van ons gebied als foerageerplek voor vlinders en wilde bijen.

De Waterkant

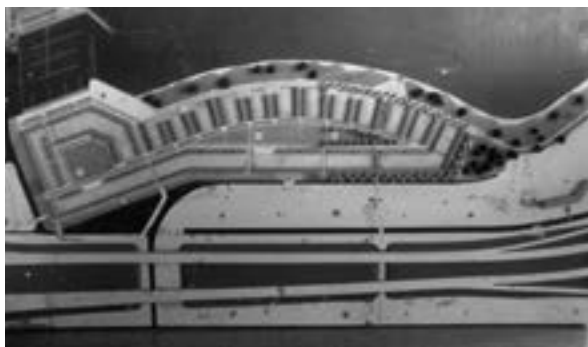
Een andere plek waar marjolein welig tiert is de tuin rond NME-centrum De Waterkant. Gelukkig blijven de konijnen er vanaf, enigszins ter compensatie voor de plantensoorten die niet tegen de vraat van deze bestjes zijn opgewassen. Alle exemplaren zijn uit zaad opgeslagen en verspreiden zich nog steeds, zodat we ook op het depot meer vlinders en bijen kunnen waarnemen. Vermeerdering voltrekt zich ook door ondergrondse worteluitlopers, dus hiermee moet rekening gehouden worden als men van plan is marjolein in de tuin toe te passen.

Hans Bootsma

*Plant |
Bron: www.
wilde-planten.nl*

Koers 2025. Stand van zaken, voorjaar 2016

De Oeverlanden zijn in een turbulente fase van hun bestaan terechtgekomen. Na dertig jaar was het bijna zo ver dat ze zouden worden toegevoegd aan het Amsterdamse Bos, conform onze wens. Die wens hadden we al in 1985 kenbaar gemaakt in het rapport getiteld De kroon op het Amsterdamse Bos.

Maquette bouwplan Oeverlanden van de wethouders Schaefer en Van der Vlis uit 1985 | Foto: Nico Jansen

Motie

De gemeenteraad heeft in 2012 een motie aangenomen om uiterlijk per 1 januari 2016, dus wanneer u dit leest al zeker vier maanden geleden, het beheergebied van het Amsterdamse Bos in noordwaartse richting uit te breiden tot aan de A4/A10. Dit gebeurt mede vanwege het verlies aan areaal in het Amsterdamse Bos ten gevolge van de verbreding van de A9, die de komende jaren zal worden uitgevoerd.

Dubbele agenda

Ten langen leste zou het beheer van de Oeverlanden worden ondergebracht bij een gemeentelijke dienst, die natuur en recreatie als centrale doelstelling heeft. Zonder dubbele agenda, die altijd vermoed kon worden bij zowel de centrale stad als bij de stadsdelen die van 1990 tot heden de beheertaken waarnamen. Met een zekere regelmaat werden er weer plannen voor bebouwing van de Oeverlanden gepresenteerd. Najaar 2015 kwam wethouder Van der Burg met plannen om het inwonertal van Amsterdam te laten groeien naar een miljoen. Hij wilde tot 2025 nog eens 20.000 woningen, bovenop de al geplande 30.000 woningen, die de natuurlijke groei van de bevolking goed zouden kunnen opvangen.

Balans

Het gaat pijn doen wanneer er zulke grote aantallen woningen bij worden gebouwd. Groen, sportterreinen en volkstuinparken zullen verdwijnen, en het groeiende aantal bewoners zoekt vertwijfeld naar gebieden voor ruimte en rust. Daarvoor zijn ze bij het huidige college van B en W aan het verkeerde adres, wanneer er steeds meer drukte en reuring in de openbare ruimte wordt toegelaten. De stad wordt, als een pretpark, tot de laatste vierkante meter uitgeleefd. De balans die ze zeggen te zoeken is helemaal kwijtgespeeld.

Nog een motie

Recent heeft de Amsterdamse gemeenteraad, als vertegenwoordiger van de bevolking, per motie de eis geformuleerd dat er niet gebouwd gaat worden in het groen. Dat geeft de burger moed, en daarmee het bestuur van de Vereniging "De Oeverlanden Blijven!". Het is alleen nog onduidelijk wat het concreet betekent en of het proces om de Oeverlanden onder het beheer van het Amsterdamse Bos te plaatsen weer wordt voortgezet. Hopelijk letten de leden van de gemeenteraad hierop, anders moeten wij ze erop attenderen.

Voorwaarts

Wanneer alles tot een goed einde gebracht wordt, kunnen er stappen voorwaarts gezet worden. Met voldoende financiële middelen kan de inrichting van het natuur- en recreatiegedeelte van de Oeverlanden op het gewenste niveau worden gebracht. Met voldoende menskracht kan het toezicht en beheer uitgevoerd worden in een steeds drukker gebied aan de rand en onder de rook van de grote stad Amsterdam en de Randstad als geheel.

Nu het lente wordt en alles weer tot leven komt, besef je eens te meer het grote belang van dit gebied. Mensen uit de omgeving komen er wandelen, rennen, fietsen en zelfs zwemmen in het nog koude water van het Nieuwe Meer. Het gebied heeft in hoge mate een natuurlijk karakter en biedt velen een gevoel van vrijheid en ruimte. En, voor wie er belangstelling voor heeft, ook grote cultuurhistorische waarden. Dat dit alles bewaard mag blijven voor de komende generaties en niet wordt geofferd aan het kortetermijndenken van een toevallige wethouder.

Nico Jansen

Walnotenboom geplant voor de komende honderd jaar; dat het vrucht mag afwerpen | Foto: Nico Jansen

‘De wereld is ineens weer een stuk mooier geworden’

Interview met Rein Cremer, coördinator van de beheervrijwilligers

Foto: Onno-Sven Tromp

Je komt altijd op de fiets naar de Oeverlanden?

‘Ja, ik woon in Amsterdam-Oost en daarvandaan is het drie kwartier fietsen. Dat houdt me fit. Ik ben nu bijna zeventig, maar mijn grootste hobby was altijd het maken van wandelingen over Lange-Afstand-Wandelpaden (LAW’s). Ik denk dat ik in Nederland zeker 80% van alle LAW’s heb gelopen, zoals het Pieterpad en Pelmgrimspad.

Maar ook in het buitenland heb ik veel gewandeld. Ik heb bijvoorbeeld de GR5 van Hoek naar Holland naar Nice helemaal gelopen. Dat begon toen ik een keer met een collega van de pabo drie dagen vanuit Luxemburg ging wandelen. Achteraf ontdekten we dat we een stuk van de GR5 hadden gevolgd, en zo kwamen we op het idee om de hele route te gaan lopen. We zijn eerst in etappes van twee of drie weken in de richting van Nice gegaan. Je loopt dan via de westelijk Alpen en in het laatste deel kun je de Middellandse Zee mooi zien liggen. Het eind van de GR5 hebben we in één etappe van vier weken gelopen. En pas nadat we Nice hadden bereikt, hebben we het begin van Hoek van Holland naar Luxemburg afgelegd.’

Heb je nog meer lange buitenlandse wandelingen gemaakt?

‘De Europese wandelroute E11 loopt van Den Haag naar de grens van Polen en Litouwen. Die route heb ik met mijn collega gelopen tot in Polen. Toen kreeg hij lichamelijke klachten en hebben we het einde niet kunnen halen.

Ik heb zelfs een keer geprobeerd de E11 door de Oeverlanden laten te gaan. Het Nederlandse deel van die route heet het Marskramerpad. Dat pad begon toen in Haarlem en liep via Halfweg langs de Sloterplas. Het leek mij mooier en beter om de route door de Oeverlanden te laten gaan. Maar dat is me niet gelukt. En uiteindelijk hebben ze ervoor gekozen de route in Scheveningen te laten beginnen en via het Groene Hart naar Duitsland te laten lopen.’

Hoe belandde je bij de Oeverlanden?

‘Vanaf 1972 werkte ik als docent biologie op de pabo. Ik was daar een collega van oud-bestuurslid Chris Arntzen en hij vroeg me zo’n vijftig jaar geleden of ik in de Oeverlanden excursies wilde gaan leiden. Ik heb toen een paar dagen meegelopen en ben sindsdien niet meer weggeweest.

Toen ik bij de Oeverlanden kwam, was er een groep van tien vrijwilligers, die door geruzie uiteen viel. Alleen Chris Arntzen, Richard Mulder en ik bleven over. Er was behoefte aan iemand die bij het beheer de vrijwilligers en banenpoolers kon aansturen. Zo kon ik binnen een paar maanden na mijn eerste bezoek aan de Oeverlanden die taak op mij nemen. Bestuurslid Tello Neckheim noemde me toen ‘werkmeester’, een mooie titel. Tegenwoordig ben ik officieel coördinator van de beheervrijwilligers.’

En wat doe je allemaal?

‘Samen met meewerkend voorman Carla Peperkamp maak ik een soort planning van wat voor beheertaken we gaan doen. In wezen hebben we per jaar een vast ritueel. We beginnen met het snoeien en vrijmaken van de paden, in het broedseizoen kunnen we niet te veel doen en in de zomer gaan we maaien. Maar elk jaar leggen we ook een paar bijzondere accenten. Ik schrijf daarover in het jaarverslag van de beheervrijwilligers.

Vanwege mijn kwetsbare knie werk ik minder actief aan het beheer mee. Al hark ik zo nu en dan nog flink en sjouw ik er soms lekker op los. ’s Ochtends blijf ik bij De Waterkant om voor koffie te zorgen en laatkomers op te vangen. In de winter maak ik vaak soep en zorg ik voor de kachel. En het hele voorjaar hebben de nachtegalen mijn volle aandacht. Ik houd ook intakegesprekken met nieuwe vrijwilligers. Veel vrijwilligers blijven een paar jaar. Voor hen heeft het beheerwerk vaak ook een therapeutische functie. Alle vrijwilligers die tien jaar bij de Oeverlanden werken, krijgen van mij een koffie-of theemok met hun naam erop. Inmiddels zijn we met een club van negen, en dan reken ik Chris Arntzen (overleden in 2012) mee.

Van april tot oktober loop ik wekelijks een vaste route van een kilometer om vlinders te monitoren. Zo houd ik al jaren de vlinderstand in de Oeverlanden bij.

Alleen als er bijzondere waarnemingen zijn, zetten we die op www.waarnemingen.nl. In het algemeen kun je stellen dat we in de Oeverlanden geen bijzondere soorten hebben, maar wel een grote soortendichtheid. Op een klein gebied hebben we dus relatief veel verschillende soorten vlinders. Dit komt waarschijnlijk door de grote variatie aan vegetatie. Ik heb ook over vlinders geschreven in het laatste jubileumboek *Natuurlijk Noordelijke Oeverlanden*.

Wat vind je van de verhouding tussen de beheervrijwilligers en het bestuur?

‘Die verhouding is jammer genoeg niet zo goed als wenselijk is, al kunnen we het tijdens de jaarlijkse Soepen-zoepie prima met elkaar vinden. Onlangs hadden we flinke onenigheid over de populier die langs het Anton Schleperspad was omgewaaid. De beheervrijwilligers wilden die laten liggen, omdat we zagen dat veel bezoekers de boom erg waardeerden. Toch besloot het bestuur de boom in stukken te zagen en er een walnotenboom voor in de plaats te zetten.

Ik krijg ook al een tijd geen agenda’s en notulen van de bestuursvergaderingen meer. Eigenlijk is de verhouding met het bestuur veel afstandelijker geworden sinds het overlijden van oud-penningmeester en -secretaris Chris Arntzen. Hij was elke week wel een paar dagen bij De Waterkant aanwezig en zorgde voor de informatieoverdracht en een warm contact tussen het bestuur en de beheervrijwilligers.’

Wil je verder nog iets kwijt?

‘Waar ik me nog altijd over verwonder zijn de cruisers in de Oeverlanden. Zij waren er al voordat ik bij de Oeverlanden kwam. Als beheerders komen we ze natuurlijk tegen, maar we hebben vrijwel nooit last van ze. Alleen misschien een keer als er een exhibitionist tussen zit. Meestal gaan we gewoon aan het werk en dan zoeken ze wel een andere plekje. Volgens mij zou je van de cruisers een antropologische studie kunnen maken. Je hebt bijvoorbeeld een groep mannen die komt als het donker is. Een andere groep komt alleen tijdens de lunchpauze. En je hebt de mannen die een vaste plek

Eregalerij | Foto: Onno-Sven Tromp

hebben. Die laatste groep vormt eigenlijk een soort dorp. Als een van hen een tijdje niet is geweest, gaan de anderen zich zorgen maken.’

En hoe zie je de toekomst?

‘Ik hoop natuurlijk dat de Oeverlanden altijd blijven bestaan. Het is uniek dat het beheer van een Amsterdams natuurgebied al zolang door een groep vrijwilligers wordt gedaan. Dat moet behouden blijven. En afgezien daarvan kan ik sinds kort alles weer scherp zien en heeft de wereld weer mooie kleuren. Dat komt doordat ik een week geleden ook aan mijn tweede oog een staaroperatie heb gehad. Het gele waas dat over alles hing, is nu verdwenen. De wereld is ineens weer een stuk mooier geworden.’

Onno-Sven Tromp

Activiteiten

Voor alle activiteiten geldt: verzamelen bij verenigingsgebouw De Waterkant in de Oeverlanden. Met uitzondering van de excursie van 18 september, die bij de Overtoomse Sluis start. Voor leden en kinderen is de deelname gratis, niet-leden betalen € 2,50 per persoon. Van tevoren opgeven is niet nodig. Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen via een e-mail aan bestuur@oeverlanden.nl

Excursie, zondag 8 mei 2016, 11.00-12.30 uur: Torren

Deze dag kunt u kennismaken met het rijke insectenleven in de Oeverlanden onder begeleiding van Ruud Jansen. Hij laat zien hoe je kevers en wantsen vangt met netten en andere vangmiddelen.

Excursie, vrijdag 13 mei 2016, 20.30-22.00 uur: Nachtegalen

Ooit vormden de Oeverlanden een populaire plek voor de nachtegaal, maar zoals ook elders in Nederland neemt de populatie de laatste jaren af. Deze vogel is onopvallend gekleurd maar daartegenover heeft hij fabelachtige zangkwaliteiten. Wij hopen ook dit jaar weer van de mooie zang te genieten en proberen het aantal territoria vast te stellen. Deze avond wordt begeleid door Carla Peperkamp en Rein Cremer.

Algemene Ledenvergadering, zaterdag 21 mei 2016, 14.00-16.30 uur

De jaarlijkse Algemene Ledenvergadering duurt tot ongeveer 15.00 uur. Voor de agenda: zie pagina 3. Na de vergadering is er een lezing over spinnen, verzorgd door Ed Nieuwenhuis. De middag wordt afgesloten met een hapje en een drankje.

Excursie, zondag 5 juni 2016, 11.00-12.30 uur: Slakken

Bij slakken denken de meeste mensen aan de verschrikkelijke beestjes die hun planten in de tuin opeten. Maar als je kennis kan nemen van de vele soorten slakken die er bestaan, zal je er zeker anders over gaan denken. Met Tello Neckheim gaan wij onder andere op zoek naar het boerenknoopje, dat over het algemeen tussen gras en bladafval leeft. En naar de haarslak, die rondkruipt onder rottende takken en stammen, waar ze leeft van het verteren van organisch materiaal.

Excursie, zondag 26 juni 2016, 11.00-13.00 uur: Planten

Onder floristen heeft de 24ste juni, wanneer het Sint-Jansdag is en het sint-janskruid in bloei komt, altijd bekend gestaan als het moment waarop de meeste plantensoorten in bloei komen. Tegenwoordig hebben veel soorten de neiging om al wat vroeger dit punt te bereiken. We zullen onder begeleiding van Hans Bootsma en Nico Jansen veel soorten in volle pracht onder de loep nemen. Ondertussen wordt ook het een en ander verteld over het beheer van grazige vegetaties aan de hand van grassoorten. Een uitstapje naar de bloemrijke middenberm van de Oude Haagseweg behoort tot de mogelijkheden.

Excursie, zondag 10 juli 2016, 11.00-12.30 uur: Planten en hun namen

Waarom heet look-zonder-look zo, of ogentroost? Wat maakt dat fluitenkruid heet zoals het heet, of berenklauw? Zijn lijsters dol op de lijsterbes, en wat is de slee in sleedoorn? En kun je van riet, met zijn 'duivelsbeetjes', kleine bootjes maken? Wat is het verschil tussen rieursbek en ooievaarsbek? Rein Cremer vertelt u er meer over.

Excursie, zondag 4 september 2016, 11.00-12.30 uur: Waterdieren

Deze dag kunt u kennismaken met de geheimzinnige onderwaterwereld onder leiding van Kees Wabeke en JanKees van Dijk. Met een schepnet gaan we op zoek naar waterdieren en insecten, die daarna in De Waterkant onder de microscoop worden bekeken. Niet alleen interessant voor kinderen.

Excursie, zondag 18 september 2016, 11.00-14.00 uur: Cultuurhistorie aan de Sloterweg

De Sloterweg vormt de noordgrens van de Riekerpolder en dateert uit de twaalfde eeuw. In de twintigste eeuw is de Sloterweg voor een deel gesloopt ten gevolge van het Algemeen Uitbreidingsplan van Cornelis van Eesteren uit 1934. We gaan per fiets vanaf de Overtoomse Sluis, waar de Sloterweg ooit begon, naar het dorp Sloten. We stoppen waar nodig voor nadere bestudering van oude foto's en de huidige situatie. Deze excursie is niet geschikt voor jonge kinderen, vanwege de lastige verkeerssituatie langs een flink deel van de Sloterweg. Verzamelen op de hoek van de Surinamestraat en de Sloterkade. Onder leiding van Nico Jansen. Telefoon: 020-6202897 of e-mail: bestuur@oeverlanden.nl

Excursie, zondag 9 oktober 2016, 11.00-12.30 uur: Paddenstoelen

Het is herfst en dus is het weer paddenstoelentijd. In de Oeverlanden kunnen we houtzwammen aantreffen, omdat er veel dood hout ligt. Maar ook het judasoor en het aardsterretje zullen wij waarschijnlijk tegenkomen. Christiane Baethcke laat het ons zien.

Natuurwerkdag, zaterdag 5 november 2016, 11.00-15.30 uur

Op vijfhonderd verschillende locaties krijgt het landschap in Nederland op de natuurwerkdag een opknappbeurt dankzij vele vrijwilligers. Het beheer in de Oeverlanden wordt gedurende het jaar uitgevoerd door de beheervrijwilligers. Op zaterdag 5 november kunnen leden en andere belangstellenden daaraan meewerken. Zo kan iedereen zien wat er allemaal komt kijken bij het beheren van een mooi natuurgebied als de Oeverlanden. Wij verzoeken leden en belangstellenden zich uiterlijk maandag 31 oktober aan te melden voor deze natuurwerkdag, vanwege de voorbereidende werkzaamheden. Telefoon: 06-33846602 of e-mail: bestuur@oeverlanden.nl. Voor de harde werkers wordt er rond lunchtijd een lekkere kom (vegetarische) soep geserveerd.

Begin van het Jaagpad aan de Sloteweg, café Huis te Vraag op nr 1, 1925

Uitspanning Bella Vista, Jaagpad nr 123, 1922

Het Jaagpad, een lange historie

Riekerpolder

Waar we in de vorige historische pagina de blik richtten op de noordzijde van de Riekerpolder, de Sloteweg en de karakteristieke bebouwing, wil ik nu het lange Jaagpad langslopen, door ruim tweehonderd jaar historie. Langs de zuidzijde van de Riekerpolder, die in 1636 is aangelegd, lag een kade ter bescherming tegen het water van het Nieuwe Meer. Tegenwoordig is het polderpeil -1.90 NAP, aanvankelijk was het slechts -1.00 NAP. Dat was slechts 35 centimeter lager dan het peil van het Nieuwe Meer en dus het Rijnlandse boezem, waarvoor een kleine kade volstond. Later heeft men nog een inlaag gemaakt, waarbij opnieuw een stuk van het meer werd ingepolderd en de Riekermolens op afstand van het Nieuwe Meer kwam te liggen.

Lodewijk Napoleon

De geschiedenis van het Jaagpad vangt 175 jaar later aan, in de Franse tijd (1795-1813). Begin negentiende eeuw besloot Lodewijk Napoleon de verkeersverbindingen van Nederland te verbeteren. De Overtoom werd vervangen door een sluis, en het lastige traject vanaf de Schinkel tot het Haarlemmermeer werd voorzien van een Jaagpad. Dat maakte zeilvaart tegen de zuidwesten wind in mogelijk met behulp van paardenkracht. Of, als er geen geld voorhanden was, door menskracht, vaak vrouw en kinderen van de schipper.

Ongeveer vanaf 1810 kon er gewandeld worden vanaf de Schinkel naar het Haarlemmermeer, meteen langs het water. Aan het einde van het Jaagpad lag een fort, van strategische betekenis aan de monding van het Nieuwe Meer. Daar stond je aan de rand van de enorme binnensee, die het Haarlemmermeer in die tijd was geworden. Een weids landschap met een lage horizon moet dat zijn geweest. Iets van dat karakter kun je nog heden ten dage beleven aan de oevers van het Nieuwe Meer.

Activiteiten

De Overtoom en omgeving was een populaire plek van de stedeling. De schuiten op Leiden, Haarlem en Aalsmeer vertrokken hiervandaan. De kinderen van de gegoede burgerij, althans de zonen, gingen na 1575 per schuit naar Leiden om daar aan de eerste universiteit van Nederland te studeren. Rondom de Overtoom waren begin achttiende eeuw zo'n veertien herbergen. Toen de wereld zich nog verder naar het westen uitstreckte, trok de vermetele burger derwaarts. Aan de ingang van het Jaagpad, op de Sloteweg kwam café Huis te Vraag. Waar nu de A10 over Schinkel en Jaagpad heenstapt, lag Bella Vista. Verderop, bij het derde bruggetje over de uitwatering van de Riekermolens, lag vanaf halverwege de negentiende eeuw café Meerzicht, in de volksmond bekend als Opoe.

De agrarische activiteiten in de Riekerpolder vonden plaats vanuit de boerderijen aan de Sloteweg. Slechts een enkele was gelegen aan het Jaagpad. Na het verval van Huis te Vraag kwam er de scheepwerf van de heer Speidel. Er kwamen de sportterreinen van FAMOS, nabij Bella Vista. Bekend is het munitiedepot vermomd als boerderij op Jaagpad 220.

Nu

Nog steeds is het Jaagpad een heerlijk tracé. Als je vanuit uit de stad onder het viaduct van A10 en trein door loopt, komt je plots de weidsheid tegemoet, met de skyline van het Amsterdamse Bos in de verte. Opnieuw is er een uitspanning aan het water, nu in de vorm van restaurant Aquarius, waar het goed verblijven is in de Oeverlanden. Met herinnering aan mooie tijden.

Nico Jansen

Café Meerzicht, Jaagpad nr 241, 1915

FAMOS (Federatie voor Amsterdamsche Middelbare scholen voor Ontspanning en Sport), 1932